

Sygn. akt II Ka 494/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dariusz Półtorak
Sędziowie:	SO Krystyna Świącicka (spr.) SO Teresa Zawiślak
Protokolant:	st. sekr. sąd. Agata Polkowska

przy udziale Prokuratora Bożeny Grochowskiej-Małek

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2013 r.

sprawy **A. G.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 233 §1 kk i in.

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Węgrowie

z dnia 12 sierpnia 2013 r. sygn. akt II K 871/12

I. zmienia wyrok w ten sposób, że uznaje A. G. za winnego tego, że w dniu 22 czerwca 2012 r. w W. w województwie (...), zawiadomił organ powołany do ścigania przestępstw – Prokuraturę Rejonową w Węgrowie o przestępstwie, którego nie popełniono, o czym wiedział, fałszywie oskarżając funkcjonariusza Policji R. B. o popełnienie tego przestępstwa, a mianowicie podrobienie jego podpisu w protokole zaznajomienia go z materiałami dochodzenia w sprawie RSD 606/08 Komendy Powiatowej Policji w W. i poświadczenia w tym protokole nieprawdy, co do okoliczności mających znaczenie prawne dotyczącej przebiegu tej czynności, tj. czynu z art. 233 § 1 kk i skazuje go na podstawie art. 233 § 1 kk na karę 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności; na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesza oskarżonemu tytułem próby na okres 3 (trzy) lat; na podstawie art. 71 kk orzeka wobec oskarżonego karę grzywny w wysokości 60 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na 10 (dziesięć) złotych;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. M. C. w W. kwotę 516,60 złotych (w tym 96,60 zł podatku VAT) tytułem obrony oskarżonego z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

III. zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze ustalając, iż wydatki ponosi Skarb Państwa.

Sygn. akt II Ka 494/13

UZASADNIENIE

A. G. został oskarżony o to, że w okresie od 22 czerwca 2012r. do 9 lipca 2012r. w W. w województwie (...), działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, zawiadomił organ powołany do ścigania przestępstw – Prokuraturę Rejonową w Węgrowie o przestępstwie, którego nie popełniono, o czym wiedział, fałszywie oskarżając funkcjonariusza Policji R. B. o popełnienie tego przestępstwa, a mianowicie podrobienie jego podpisu w protokole zaznajomienia go z materiałami dochodzenia w sprawie RSD 606/08 Komendy Powiatowej Policji w W. i poświadczenia w tym protokole nieprawdy co do okoliczności mających znaczenie prawne dotyczącej przebiegu tej czynności, a następnie, po uprzednim uprzedzeniu o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania, w toku zainicjowanego z jego pisemnego zawiadomienia postępowania Ds. 851/12/D, złożył ponadto na te okoliczności nieprawdziwe zeznania, podając, iż nie podpisywał protokołu zaznajomienia go z materiałami dochodzenia, zaś podpis za niego złożył prawdopodobnie R. B., funkcjonariusz nie udostępnił mu całości akt, a jedynie niekompletny wykaz połączeń telefonicznych, zaś czynność zaznajomienia z aktami trwała 5 minut, co nie odpowiadało prawdzie, gdyż sam złożył podpis we wspomnianym wyżej protokole, w którym w miejscu prowadzącego czynność podpisał się również R. B., przeglądał całe akta, zaś czynność ta trwała od godziny 13.25 do 13.45, tj. o przestępstwo z art. 233§1 kk w zb. z art. 234 kk w zb. z art. 238 kk w zw. z art. 11§2 kk w zw. z art. 12 kk.

Sąd Rejonowy w Węgrowie uznał A. G. za winnego dokonania zarzucanego mu czynu, kwalifikując go z art. 233§1 kk w zb. z art. 234 kk w zw. z art. 11§2 kk i w zw. z art. 12 kk i skazując go na podstawie tych przepisów wymierzył mu na podstawie art. 233§1 kk w zw. z art. 11§3 kk karę 8 miesięcy pozbawienia wolności; na podstawie art. 69§1 i 2 kk w zw. z art. 70§1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił tytułem próby na okres trzech lat, na podstawie art. 71§1 kk orzekł wobec oskarżonego karę grzywny w wysokości 60 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 zł; zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. C. – Kancelaria Adwokacka w W. kwotę 826,56 zł tytułem obrony oskarżonego z urzędu, zwolnił oskarżonego od opłaty i pozostałych kosztów sądowych, wydatki przejmując na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację od wyroku wniósł obrońca oskarżonego.

Na podstawie art. 427§2 kpk w zw. z art. 438 pkt 2 i 3 kpk wyrokowi zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania – art. 366 kpk w zw. z art. 201 kpk – poprzez odmowę dopuszczenia dowodu z opinii innych biegłych psychiatrów i psychologa na okoliczność zaistnienia w dacie popełnienia czynu zaników pamięci po stronie oskarżonego wobec zaistniałych w toku przewodu sądowego niejasności w treści opinii biegłych orzekających w sprawie;
2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydania wyroku wyrażający się nieprawidłowym uznaniem, że oskarżony składając zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa działał w sposób przygotowany, przemyślany oraz umyślny podczas gdy okoliczności postępowania w sprawie Ds. 851/12/D świadczą o tym, że doniesienie złożone przez oskarżonego nie nastąpiło w ramach zamiaru bezpośredniego.

Podnosząc powyższe zarzuty wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Węgrowie II Wydział Karny.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Podniesione w apelacji zarzuty nie są zasadne. Konfrontacja uzasadnienia wyroku z zebranych w sprawie i ujawnionym na rozprawie materiałem dowodowym wskazuje, że Sąd dokonał prawidłowych ustaleń odnośnie fałszywego oskarżenia funkcjonariusza Policji R. B. o popełnienie czynu zabronionego.

Po wnikliwej analizie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd doszedł do niewątpliwego wniosku, iż podpis na kwestionowanym przez oskarżonego protokole został wykonany przez niego. Taki wniosek wynika nie tylko z zeznań świadków R. B. i M. P., ale także z opinii biegłego z zakresu badania pisma mgr M. D.. W związku z niewątpliwym

ustaleniem, że podpis na protokole został nakreślony przez A. G., brak jest podstaw do podważania zeznań wyżej wymienionych świadków odnoszących się do okoliczności przeprowadzonych czynności związanych z zaznajomieniem oskarżonego, a wówczas podejrzanego z materiałami dochodzenia.

Za chybiony uznać należy drugi z podniesionych zarzutów, dotyczący formy zamiaru oskarżonego. Analiza pisma z dnia 22 czerwca 2012r. prowadzi do jednoznacznego stwierdzenia, że oskarżony działał z zamiarem bezpośrednim. Zawarte w piśmie stwierdzenia, że nie podpisywał „nigdy tego dokumentu” oraz „który sfalszował mój podpis na dokumencie” uzasadnia takie ustalenie. Nie może zmienić go zawarte na wstępie pisma stwierdzenie „w związku z prawdopodobieństwem sfalszowania podpisu”, gdyż w dalszej części pisma oskarżony wprost stwierdza, że policjant B. sfalszował jego podpis. Dodać w tym miejscu należy, iż wbrew zajętemu przez obrońcę w apelacji stanowisku, przestępstwo fałszywego oskarżenia może być popełnione tak z zamiarem bezpośrednim, jak i ewentualnym. Takie stanowisko przedstawiają w komentarzach A. Zoll oraz M. Mozgawa.

Również nie uwzględnił Sąd Odwoławczy pierwszego zarzutu podniesionego w apelacji. Sąd nie uwzględnił wniosku oskarżonego i jego obrońcy o dopuszczenie dowodu z opinii innych biegłych psychiatrów, nie znajdując powodów, które uzasadniałyby ten wniosek. Biegli psychiatrzy i psycholog wydali opinię na piśmie po badaniu oskarżonego, a następnie uzupełnili ją na rozprawie, po zapoznaniu się z dokumentacją lekarską przedstawioną przez oskarżonego, dotyczącą leczenia psychiatrycznego. Biegli nie stwierdzili zaburzeń pamięci, co wynikało z badań psychologicznych. Zasadnie Sąd Rejonowy nie znalazł podstaw do uznania, iż opinia jest niepełna i niejasna lub zawiera sprzeczności. Zauważyć należy, że biegli ci badali oskarżonego wcześniej dwukrotnie i mogli porównać jego stan psychiczny. Poza stwierdzeniem zaburzeń depresyjnych i nadużywania alkoholu biegli nie znaleźli podstaw do stwierdzenia warunków określonych w art. 31§1 lub 2 kk.

Oskarżony złożył na rozprawie odwoławczej kolejną informację o leczeniu szpitalnym w okresie od 3 stycznia 2013r. do 7 lutego 2013r. Oskarżony nie przedstawił tej informacji w toku postępowania przed Sądem Rejonowym. Leczenie to miało miejsce po popełnieniu czynu, a biegli którzy wydali opinię w sprawie uzupełnili ją po pobycie oskarżonego w szpitalu w D.. Nie stwierdzili u oskarżonego zaników pamięci, w wyniku badania przeprowadzonego w dniu 25 października 2012r., tj. po upływie czterech miesięcy od złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa.

Jak wynika z wyroku Sąd Rejonowy trafnie wyeliminował z kwalifikacji prawnej przypisanego oskarżonemu czynu art. 238 kk. Sąd Odwoławczy, po zmianie opisu czynu na korzyść oskarżonego, wyeliminował z jego kwalifikacji także art. 233§1 kk, pozostawiając kwalifikację z art. 234 kk uznając, iż zachowanie oskarżonego wypełniło znamiona tylko tego przepisu.

Sąd I instancji prawidłowo ustalił, że oskarżony w dniu 22 czerwca 2012r. złożył zawiadomienie, w którym fałszywie oskarżył policjanta R. B. o popełnienie przestępstwa, a następnie w dniu 9 maja 2012r., po uprzedzeniu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań potwierdził to oskarżenie. Nie ulega wątpliwości, że oskarżony zeznał wówczas nieprawdę. Zeznania te dotyczyły jednak okoliczności związanych z czynem zabronionym, który mu później zarzucono i przypisano zaskarżonym wyrokiem. W wielu orzeczeniach Sąd Najwyższy wypowiedział się na temat takiej sytuacji odwołując się do prawa do obrony oskarżonego ustanowionego w art. 6 kpk, 175§1 kpk i 74§1 kpk. Oskarżony w związku z przysługującym mu prawem nie ma obowiązku samooskarżenia się i dostarczania dowodów przeciwko sobie uchw. z 20.06.1991r. I KZP 12/91, z 20.09.2007r. I KZP 26/07, wyrok z 12.02.2009r. III K 339/08, post. z 22.09.2008r. IV KK 241/08.

Szczegółowo odniósł się do tego zagadnienia Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, który w wyroku z dnia 6 grudnia 2012r. II AKa 351/12 stwierdził, iż wyłączenie bezprawności dotyczy również każdych zeznań złożonych w toku przesłuchania w charakterze świadka dotyczących zachowania stanowiącego przestępstwo, co jest realizacją prawa do obrony oskarżonego. Dalej stwierdził Sąd w tym wyroku „Jeżeli zatem w związku z określonym zdarzeniem zachodzą podstawy do pociągnięcia danej osoby do odpowiedzialności karnej, to nie można jej zarazem stawiać zarzutów złożenia fałszywych zeznań dotyczących przebiegu tego zdarzenia, nawet wtedy, gdy doszło do przesłuchania przed

zebraniem dowodów uzasadniających postawienie zarzutu popełnienia przestępstwa. W takiej sytuacji zeznania tej osoby zawsze mają znaczenie dla realizacji jej prawa do obrony.

W sprawie rozpoznawanej oskarżony złożył zeznania w sytuacji procesowej, w której groziło mu odpowiedzialność za fałszywe oskarżenie policjanta o popełnienie przestępstwa. Chociaż nie wszczęto przeciwko niemu postępowania, to mógł przypuszczać, że może być ono wszczęte.

Uznając zatem, że złożenie przez oskarżonego fałszywych zeznań nie stanowi przestępstwa, z uwagi na brak cech bezprawności, Sąd Odwoławczy w wyroku wyeliminował z opisu czynu złożenie fałszywych zeznań.

W związku ze zmianą opisu czynu ograniczając go do określonego w art. 234 kk wymierzono nową karę niższą w stosunku do orzeczonej przez Sąd Rejonowy, uwzględniając okoliczności wskazane przez ten Sąd uznając, iż wymierzona kara nie może być uznana za nadmiernie surową.

Z wyżej przytoczonych względów na podstawie art. 437§1 i 2 kpk orzeczono, jak w wyroku, o kosztach sądowych rozstrzygając w oparciu o art. 624§1 kpk.

KŚ/bdk